

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
Negyed évre 20 L — b.
Egy hóra . . 7 L — b.
Nyílttér sora 6 L — b.
Fird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseaua Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Muzeumot Kézdivásárhelyre!

Felhívás városunk és vidékünk közönségéhez.

A Kézdivásárhelyi Kaszinó 1922. december 27-én megtartott jubiláris diszközgyűlésén dr. Diénes Ödön elnök indítványára elhatározta, hogy a Kaszinó 80 éves fennállásának emlékére városunk és a közvetlen vidékünk köz-művelődésének előmozdítására egyelőre a Kaszinó kebelében muzeumot létesít, mely annak idején, a muzeum kellő gyarapodása után, később meghatározandó időben a nyilvánosság számára meg fog nyitni. Ezen muzeum később, a viszonyok változásával, alkalmas időben a Kaszinó által megalapítandó önálló Muzeum Egyesületnek lesz átadandó.

Elhatározta a diszközgyűlés, hogy ezen eszme megvalósítása céljából városunk és vidékünk társadalmához fordul, felhiva a közönséget, hogy a muzeum létesítését és folytonos gyarapítását tegye lehetővé úgy muzeumba való tárgyak, mint a létesítéshez és fenntartáshoz szükséges összegek társadalmi uton leendő önkéntes adományozására. Elhatározta végül a közgyűlés, hogy aszerint, amint a Kaszinó mindenkor vagyonai helyzete engedi, a költségvetésében évről-évre meghatározandó összeget fog felvenni a muzeum céljára.

Midőn a jubileumi közgyűlés ezen határozatát nyilvánosságra hozzuk, felkérjük Kézdivásárhely város és a vidék, elsősorban a városunkhoz legközelebbi, Kézdi és Orbai-járások társadalmát, intelligens közönségét, hogy karolja fel az eszmét és mindenki tehetségéhez képest akár valamely muzeumba való tárgy, akár kisebb-nagyobb pénzösszeg önkéntes adományozásával járuljon hozzá a muzeum megalapozásához, létesítéséhez, fenntartásához.

A létesítendő muzeum ki fog terjedni általában mindenféle muzeumi szakra, nevezetesen magában fog foglalni régészeti, történelmi, ethnográfiai, természettudományi, művészeti, gazdasági, ipari, könyvtári szakokat és így bármiféle tárgy alkalmas a muzeumban leendő elhelyezésre.

Kérünk mindenkit, nézzen körül lakásán, mert sokfelé akad olyan tárgy, amely félre dobva hever, lim-lomként, de amelynek muzeumi értéke lehet. A legcsekélyebbnek látszó dolgot is meg kell becsülni!

Mozduljon meg a társadalom, ébredjen fel közönyösségéből, szedje elő az olyan tárgyakat, melyek esetleg muzeumba valók lehetnek s az eszme sikerrel fog járni, ki fog bontakozni egy, évek múlva kifejlődő muzeum csirája.

Sok mindenféle tárgy van, amit elő lehet szedni és a muzeum céljára adományozni, például: könyvek, régi iratok, régi nyomatványok, gyászjelentések, régi eszközök, edények, korsók, butorok, régi pénzek, érmek, népviseleti tárgyak, husvéti irott tojások, természetrajzi tárgyak, nevezetesen kitömött madarak, állatok, agancsok, bogár- és pillangógyűjtemények (melyeket sokan tanuló korukban gyűjtöttek), ásványok, stb. és még bármiféle, itt fel nem sorolt tárgyak. Elfogadunk a muzeum részére családi iratokat, fényképeket, városunk és vidékünk lakosságának arcképeit, foglalkozásra és társadalmi állásra, korra, tekintet nélkül. Szép gyűjtemény alakulhat a 48-as honvédek, továbbá a közeletben bármily szerepet vitt egyének: papok, tanítók, egyesületekben közreműködők, stb. arcképeiből.

Mindennemű adományt a Kaszinó elnökének, dr. Diénes Ödönnek címére Kézdivásárhelyre (Targul-Sacuilesc) kérünk küldeni.

Kérjük a társadalom minden osztályát, papokat, tanítókat, diplomás embereket, birtokosokat, gazdákat, iparosokat, kereskedőket, ügy nőket, mint férfiakat és általában mindenkit, hogy a cél érdekében bármit is tegyen és hogy érezze át a muzeum eszméje megvalósításának fontosságát, mely Kézdivásárhely város és vidéke közművelődésére, kulturális fejlesztésére szükséges, alkalmas és hiányt pótló.

Megyénkben van ugyan már egy tekintélyes muzeum, a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Muzeum, de ez nem ok arra, hogy Kézdivásárhelyen is ne létesüljön. Külföldön alig van város, ahol ne legyen muzeum, mely elsősorban a város és vidéke érdekeit szolgálja. Legyen a mi alapítandó muzeumunk is ennek a célnak eszköze!

Ha van is megyénkben már egy muzeum, mégis hiányt pótló lesz ez városunkban, mert hányan vannak városunk és vidékünk lakóiból, akik csak egyetlenegyszer is megfordultak vagy meg fognak fordulni megyénk e muzeumban? Bizony nagyon kevesen, mert a szomszédos Sepsiszentgyörgy e tekintetben nagyon messze esik városunktól és a Kézdi-járástól és amikor a szomszéd városban meg is fordul valaki, rendszerint más dolgai miatt nem ér reá ott a muzeumba is elmenni. Míg, ha városunkban is lesz nyilvános muzeum, azt olyanok is látogatni fogják, akiknek különben nem lenne alkalmuk más városi muzeumot felkeresni, ezenkívül kétségtelenül előnye lesz városunk tanuló ifjúságának.

Olyan kulturális intézmény lesz Muzeumunk, mely városunkban nincsen, de amelyre, ha haladni akarunk, szükség van.

Ne kicsinyelje senki az eszmét, mert kis magból terebélyes fa nő!

Siessünk az eszme megvalósítására és ezzel városunk és vidékünk művelődésének előbbrevitelére!

Mozduljon meg mindenki a cél érdekében és tehetségéhez képest cselekedjék!

A Kézdivásárhelyi Kaszinó választmányának 1923. április 8-án tartott üléséből:

Dr. Diénes Ödön,
elnök.

Bodor Iván,
jegyző.

Felhívás Románia katolikus lakosságához.

Katholikus Testvérek!

1923. márc. 27-én Udvarhelymegye katolikus népének képviselőiben Odorheiu-Székelyudvarhelyen gyűlésbe jöttek össze a megye negyven tekintélyes katolikus községének papjai, tanítói, egyháztanácsosai, számottevő hitközségi tagjai, egyszóval mindazok, akik a katolikus nép vezetői, a nép bizalmának birtokosai, a néphangulat és népakarat legilletékesebb kifejezői. Az impozáns, lélekemelő nagygyűlésen jegyzőkönyvileg is megállapítást nyert, hogy Udvarhelymegye kath. népe törhetetlenül, rendületlenül ragaszkodik kath. iskoláihoz; azokért már idáig is nagy áldozatokat hozott s ezután is meghozza a szükséges áldozatot.

De amikor az udvarhelymegyei kath. nép így gondolkozik és ily áldozatkésztséget tanúsít iskoláink iránt, ugyanakkor ez a nép a saját

utján felhívással fordul Románia katolikus lakosságához, hogy annak minden tagja készséges lélekkel hozza meg a szükséges áldozatot tanintézetekért. — Udvarhelymegye negyven katolikus községének népe ez uton nagy szóval, testvéri szeretettel kéri, felhiva az ország minden kath. hitközségét, hogy halaszthatatlanul siessen mindegyik iskoláink támogatására — még pedig rendszeres iskolai adózás által.

Katholikus Testvérek! Fölösleges fejtegetnünk iskoláink óriási jeleztségét. Hisz mindenki tudja, hogy a kath. iskola a templom édestestvére, kulturális, valláserkölcsei életünk egyik főforrása. Anyaszentegyházunk is főképp az iskola által teljesíti gyönyörűsége, isteni hivatását: a tanítást és nevelést. Iskoláink élete a mi életünk, azok bukása a mi bukásunk, sorvadásunk.

Azért hisszük, hogy felhívásunk nem lesz a pusztában elhangzó szó.

Katholikus Testvérek! Hiszünk, hogy e történelmi napokban mindnyájan megértjük egymást, szíveink összedobbanak, lelkeink összeforrnak s erőink egyesülnek kétezer éves keresztény kulturánk lángoló szeretetében, védelmében, tovább építésében.

Testvérek! E téren minden halogatás, minden mulasztás veszthető! Itt a sorsdöntő pillanat! Fel tehát a lelkes, áldozatos, mentő munkára az egész vonalon!

Ezt akarják, erre kérnek mindnyájatokat testvéri szeretettel:

Odorheiu-Székelyudvarhely, 1923. márc. 27.

Udvarhelymegye negyven katolikus községének papjai, tanítói, egyháztanácsai és hívei.

Messze . . . jöttem . . .

A kék szemed . . .
Olyan messze . . . olyan régen . . .
Be szép volt az isten-veled!
Napsugár . . . nótá . . . szerelem . . .
Olyan messze . . . olyan régen . . .
Szibériában hiába keresem
A kék szemed . . .
Hó homlokad . . .
Fekete éjek jöttek, jöttek . . .
Sirtam sokat . . . sirtam sokat . . .
Vérző kebel . . . fehér leány . . .
Sóhaj száll át Szibérián:
Hó homlokad . . .

(Krasznajarszk, 1916.)

Elekes György.

Cigánymuzsika a bírósági tárgyalóteremben.

Budapesti munkatársunk írja: Egy történet, amelyben benne van a mai Pest, tetőtől-talpig, egész korunk, egy történet, amely mindamellett nem komor és elrettentő, csak derűt fakasztó. Holczer Emil pesti kereskedő Szilveszter este házában mulatságot rendezett és cigányt fogadott fel erre a kis házába, még pedig Lakatos József cigányprimást, másodmagával, harminc-ötezer korona „honoráriumért”. A cigányoknak még kilátásba volt helyezve, hogy a vendégektől is nyilván keresni fognak. A cigányok kaptak előlegül tízezer koronát. A cigányok és a vendégek megjelentek a szilveszteri mulatságon.

elegánsan és jókedélyűen. A vendégek örültek a cigányzenének, mely határozottan előnyére válik egy estély fényének, a cigányok örültek a harmincötezer koronának és járuléknak, amely határozottan előnyére válik egy szerény cigányzenekarnak.

Hogy az estélyen mi történt, arra vonatkozólag kétféle nézet alakult ki. Az egyik a cigányok nézete, akik szerint körülbelül éjjelig minden jól ment; ők vidáman játszottak, a vendégek vidáman táncoltak; ekkor azonban egyszer csak leült egy vendég fiatalember a véletlenül jelenlevő zongorához és a Kemál-on elkezdve játszani kezdte a divatos shimmyket, amelyre a vendégek ugyanolyan vidáman táncoltak tovább. A háziúr — a cigányok előadása szerint — ekkor nyilván a zongorázó fiatalember jól beváló játékára alapítva estélyének további zenei ellátását, elküldte a cigányokat a fészkesbe. A hátralékos huszonötezer koronáról sem szóval, sem tettben a házigazda nem nyilatkozott. Ez történt a cigányok szerint. A házigazda szerint azonban a cigányok olyan csapnivaló módon, olyan hamisan játszottak, hogy kénytelen volt elzavarni őket.

Mindez azért aktuális, mert az ügy a bíróság elé került, a cigányok követelték a hátralékos honoráriumot és hétfőre ki is volt tűzve a tárgyalás a bíróság elé, azzal a magyar törvényhozásban páratlanul álló érdekes megjegyzéssel, hogy a cigányok a bíróság előtt kötelesek bemutatni tudományukat és egy hivatott szakértő — Banda Marci — idéztetett be véleményét mondani arról, hogy vajon hamisan játszanak vagy nem.

Andrassovich bíró betegsége miatt a tárgyalást szombatra elnapolták, azonban a cigányokat elnapolás előtt a szakértő Banda Marci meghallgatta és kijelentette, hogy nemcsak megfelelően, hanem kitűnően játszanak. A házigazda alperes erre viszont kérte, hogy szombatra a jelen volt vendégeket is idézzék be, akik vallani fognak arról, hogy a cigányok akkor hamisan játszottak. Hiszen — ég a gyanu — azóta meg is tanulhattak muzsikálni... Szombaton tehát az egész estély közönsége találkozni fog a bíróságnál, szakértő szemlén, kora délelőtt, amely nem comme il faut ideje a muzsikának és a shimmys hangulatnak, de comme il faut ideje az igazságnak. Mert aki mulat, az fizessen: ez az igazság. Vagy az: hogy aki cigány, az tudjon játszani.

HIREK

Szerda, április 11.

— **Halálozás.** Hunyadi Nagy Árpád, Hunyadi Nagy Kálmán kéményseprő testvéröccse, ki a világháború alatt vitézségével számos kitüntetést szerzett, akiről annak idején a Székely Újság is megemlékezett, 38 éves korában Sárkányban elhunyt. A harctéren szerzett betegség ölte meg a még javakorban levő embert.

— **Kántortanító választás Nyujtódon.** Apr. 10-én volt Nyujtódon Bagoly Mihály esperes kerületi tanfelügyelő elnöklete mellett, a róm. kath. hitközség több év óta üresedésben lévő kántortanítói állás választás útján való betöltése. Az erdélyi róm. kath. püspök által megbízott helyettes kántortanító Péterffy Istvánt, néhai Péterffy Lőrinc, Kézdiszentlélek egykori, népszerű kántortanítójának unokáját, Péterffy Árpád lemhényi kántor fiát, ki egy fél év alatt már megnyerte a nép bizalmát, rokonszenvét és a tanítványai szeretetét, 149 szavazattal 8 ellenében lelkes éljenzéssel választották meg. Egy határozott, jellemes, szintiszta, katolikus székely nép becsülete ez! Ilyen községben, hol a falu népe tanítóját, előjáróját így tudja becsülni, ott önérettel munkálkodhatik a tanító is. Megjegyezzük végül azt is, hogy egyúttal határozta el a hitközség a hitvallásos magyar iskola további fenntartását és segélyezését.

— **Hangverseny.** Apr. 22-én, vasárnap este 8 órakor dr. Törökné, Zeti és dr. Keresztes Károly (Sepsiszentgyörgy) hangversenyt rendeznek városunkban. A programot a jövő számunkban hozzuk.

— **Az új orvosi díjszabás.** Az Orvosok Lapja közli a romániai orvos szövetség új díjszabását, mely városunk és vidékére is érvényes. E szerint egy vizit a beteg lakásán 80 leu, az

orvos ambulanciáján 50 leu (a laboratoriumi vizsgálat külön fizetendő.) Éjjel 150 leu és kocsidíj. Házi orvos évi díja min. 3600 leu. Biztosítási vizsgálat az összegre való tekintet nélkül 100 leu. Consilium 200—500 leu. Orvosi okmányok: orvosi bizonyítvány: magánjellegű 50 leu, jogi 500 leu, szakértői vélemény 500 leu, látogatás 200 leu. Kezelés befejezése után 8 napon belül köteles az orvos a számlát elküldeni a betegnek.

— **Megmarta a kutya.** Ma délelőtt egy sárga, borzos szőrű kutya garázdálkodása kellett izgalmat. A kutya, melynek nyakán kötél lógott, egy uri asszonyt és egy falusi embert megmarta. Azt hiszik, hogy veszett eb volt.

— **A kézdiszentléleki gyilkosság.** Amint a Székely Újság megírta, Dézsi Lajos parasztleányt Kézdiszentléleken 19 késszurással megölték. Az ügyben ma 40 tanut hallgattak ki.

— **Halál a kutyákra!** A rendőrség szigorú ebzárlatot rendelt el. Az utcán talált kutyát irgalmatlanul elpusztítják, ha pedig megtudják, hogy ki a gazdája, azt szigorúan megbüntetik. Helyeseljük ezt a szigorú intézkedést.

— **Tolnai Világlap** és Milliók könyve kapható Kovács újságárusnál.

Városi mozi.

(A mozi iroda közlése.) Április 18-án, szerdán és 19-én, csütörtökön este 9 órakor kerül bemutatásra *A megcsalt család*, bűnügyi detektív-film 5 felvonásban. A válogatott bűnügyi esetek, szellemes detektív megoldások rendkívül mulatságos komikummal vannak fűszerezve. A híres komika: Margaréta Kupfer és Hans Jensen kitűnő alakításai. A darab főbb címe: Gingina, a cigányleány. Fekete gyöngyök A férfi, a nő és a másik. A siber. Gingina szeret egy tisztet, akit meggyilkolnak. A gyilkossággal a cigányleányt vádolják. A fekete gyöngyök hősei egy grófi pár. A gróf megcsalja fiatal feleségét, emiatt kegyetlenül megbűnhődik. A férfi, a nő és a másik. Itt az asszony esalja meg férjét, aki a függöny mögé huzodott csábító lövő. A siber tartalma tele komikus alakokkal, vidám helyzetekkel. Mindez egy nagy szabásúnak látszó házasság közé csoportosul. Végre is a házasság komikumba fulad.

NYILTTÉR*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik jó testvérem, özv. Szalacsi Györgyné szül. Balogh Anna temetésén résztvettek, vagy részvételük kifejezést adtak, ezúton mond hálás köszönetet

Balogh Rebi.

Nyilatkozat.

Jancsó Béla mészáros kézdivásárhelyi lakostól, vele szemben az ő távollétében folyó év január 28. és 29. napjain tanuk előtt elkövetett szóbeli sértésekért ezennel boesánatot kérek.

Kézdivásárhely, 1923. április 13-án.

Benovits Béla.

*) E rovatban foglaltakért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Eladó egy teljesen jókarban levő **jégszekrény** - sörnyomó és csapoló készülékekkel. - Értekezni lehet: **FÁBIÁN IGNÁC** asztalosnál. Kézdivásárhely, Bethlen-utca.

ÉRTESÍTÉS. A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **SZÓCS TESTVÉREK** cég alatt

szobafestő és mázoló

műhelyt nyitottunk. — Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árban. Szives pártfogást kér:

SZÓCS GYULA és ISTVÁN
Wesselényi-utca 7. szám.

:: :: Ugyanott 1—2 tanuló felvétetik. :: ::

Iparművészeti és háziipari tanfolyam.

Tartja: árkosi MIHÁLY ERZSIKE.

Tanít: Perzsa, szmirna, goblin, torontáli és török szu-máh szövést. Perzsa, szmirna varrást és bőrmunkát. — Bővebb felvilágosítás kapható: **CSÁSZÁR KAROLA** o kézimunka üzletében. — Jelentkezés ugyanott. o

Szén-utca 4. szám alatt

a régi **pék-üzletet** újból meg-nyitottam. A pékséghez tartozó minden fajta sütemény állandóan kapható. Utcai sütést elvállalok mindennap vasárnap és ünnepnap kivételével 9—10-ig, daraboként 2 leuért.

Vetleges Péterné, pékmesterné.

Elsőrendű fenyővizet és szilvapálinkát

:: gyárt és szállít jutányos áron ::
BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdéje
SZENTKATOLNA.

2000 drb. használt téglá eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Ia drótszeget

legolcsóbb áron
minden mennyiségben szállít
BARTHA ÁRPÁD
SEPSISZENTGYÖRGY.

Eladó a Kanta-utcában fekvő telek a rajta levő emeletes kőházzal

és gyümölcsös kerttel együtt.
Felvilágosítást dr. Molnár Dénes kézdivásárhelyi ügyvéd (Főtér 21. szám) ad.

Erdélyi Bortermelőknél

a Kézdivásárhelyi Takarékpénztár alatti
— pincéjébe több vagon igen kitűnő —

BOR
ÉRKEZETT.

Árak: 6.— 7.— 8.— és 9.— leu.

Gróf Mikes Ármín zabolai gazdaságában egy 4 éves sötét pej, elsőrendű belga mén

áll a gazdaközönség rendelkezésére.
A mén hatalmas teste dacára, könnyen tiget.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Kézdivásárhelyen, a piactéren fekvő „MILLENIUM“-szállót,

éttermet és kávéházat

átvettem

és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítva, ünnepélyesen megnyitom egy **polgári sörcsarnok**

kapcsán, melyben a kézdivásárhelyi Weinreiter-féle elsőrendű sör kerül kimerésre.

Izletes ételek étlap szerint. Elsőrendű tiszta küküllőmenti borok a Czell Frigyes és fiai — Dr. Czell Vilmos csoport brassói főpincéiből.

Tizenhat tiszta és kényelmes szoba. — Telefon. — Szállodai kocsik minden érkező és induló vonathoz. Vendég-lovaknak kényelmes istálló és tágas udvar.

Szives pártfogást kér:

NEUMAN JENŐ
szállodás és vendéglős.

Géphimzési tanfolyam

nyílik április havában kellő számu jelentkezés esetén. Itt az alkalom, hogy hölgyközönségünk elsajátítson egy jól jövedelmező keresetforrást. A tanfolyamon résztvevők szíveskedjenek címüket e lap kiadóhivatalában leadni.